



CAMERATOEZICHT

COLOFON

Boom beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteurs: Johan Dijkstra en Dick van Dijk

Eindredactie: Edu'Actief b.v.

Titel: Cameratoezicht

Bronvermelding: Arend van Dam, www.arendvandam.com, www.burensystems.nl, Stadsbeheer Gemeente Rotterdam, Erik Molkenboer, www.erikmolkenboer.nl, DutchMen Shutterstock.com

ISBN: 978 90 3725 059 6, maakt deel uit van pakket 978 90 3725 061 9

Eerste druk/eerste oplage
Boom beroepsonderwijs © 2020

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).


De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl

INHOUDSOPGAVE

1. WERKEN MET DIT KEUZEDEEL	4
2. CAMERATOEZICHT IN DE PRAKTIJK	6
3. DE BASIS VAN CAMERATOEZICHT	22
4. EFFECTIEF WAARNEMEN	40
5. MENSELIJK GEDRAG	64
6. WET EN REGELGEVING	77
7. UITDAGING	100

DIGITALE LEEROMGEVING

Bij sommige opdrachten heb je hulpmiddelen nodig. Bijvoorbeeld filmpjes, formulieren of een link naar een website. Deze staan allemaal in de digitale leeromgeving. Dit icoontje  verwijst naar de digitale leeromgeving. Om hier te komen ga je naar digitaal.boomonderwijs.nl/beroepsonderwijs.

Eerste keer inloggen in de digitale omgeving

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken moet je je licentie activeren.

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

Daarna kun je aan de slag!

CAMERATOEZICHT

Camera's zie je tegenwoordig bijna op elke hoek van de straat. Het lijkt wel of je niet meer over straat kunt lopen zonder gevolgd te worden door camera's. Toch mag je niet zomaar overal camera's neerhangen. En ook als dat wel mag, zijn er heel veel richtlijnen waar de gemeente zich aan moet houden.

In dit keuzedeel ga je kennis opdoen over het werken met camera's, het waarnemen van normaal en afwijkend gedrag van mensen en leer je meer over de relevante wet- en regelgeving.


Bekijk het filmpje over een aanhouding door de politie. Let vooral op de werkzaamheden en de communicatie van de cameraobservant. Je ziet wat er allemaal gebeurt tijdens een achtervolging en de daadwerkelijke aanhouding. Je ziet ook dat een cameraobservant ondersteunend is aan de hele operatie.

LEERDOELEN

1. Je kent de (wettelijke) kaders met betrekking tot cameratoezicht in het publieke domein.
2. Je kent de basisprincipes van cameratoezicht en kunt deze toepassen.
3. Je kunt camerabeelden uitkijken en hierbij de hoofd- en bijzaken van elkaar onderscheiden.
4. Je kunt gedrag in de context herkennen en kunt daarbij onderscheid maken tussen ongewenst en strafbaar gedrag.
5. Je kunt naar aanleiding van camerabeelden actie (laten) ondernemen.
6. Je kunt naar aanleiding van een incident een rapportage opstellen.

Dit keuzedeel bestaat uit:

- *Theorie, begrippen en opdrachten*

Hierbij leer je over en oefen je met de praktijk. In sommige opdrachten werk je aan beroepsproducten, deze opdrachten herken je aan . Deze beroepsproducten kun je verzamelen in je portfolio en heb je nodig om de uitdaging aan het einde van dit keuzedeel goed af te ronden.

De beroepsproducten in dit keuzedeel zijn:

- *Verslag interview*
- *Vacature cameraobservant*
- *Bezoekverslag*
- *Plattegrond*
- *Incidentenkaart*

- *Signalement verdachte*
- *Fotoserie*
- *Filmpjes strafbare feiten.*

- *Test je kennis*
Hiermee kun je zelf je kennis van de theorie testen.

- *Uitdaging*
Dit is het eindproduct en de afronding van het keuzedeel. Hier werk je gedurende het hele keuzedeel naartoe. En hier word je op beoordeeld.
Voor de uitdaging van dit keuzedeel verzorg je een introductietraining cameratoezicht voor eerstejaarsstudenten Beveiliger. In de training moet in ieder geval aandacht worden besteed aan cameratechniek, waarnemen, gedrag in de context en strafbare feiten. De training ontwikkel je en geef je samen met maximaal drie medestudenten.

- *Theorietoets*
Je docent besluit of je ter afsluiting een theorietoets maakt.

Cameratoezicht zie je tegenwoordig op bijna elke hoek van de straat. Camera's die gericht zijn op winkelstraten en uitgaansgelegenheden. Maar wat registreren deze camera's en wat gebeurt er met al die beelden? Mag de winkelstraat zomaar worden gefilmd? Als cameraobservant krijg je te maken met verschillende vormen van cameratoezicht.

AAN HET EIND VAN DIT HOOFDSTUK

1. ken je de begrippen cameratoezicht en camerabewaking.
2. kun je de begrippen publieke en private domein met betrekking tot cameratoezicht onderscheiden.
3. ken je de begrippen cameratoezichtcentrale en particuliere alarmcentrale.
4. ken je de toepassing van diverse camerasystemen.
5. heb je basiskennis van camerabeelden als ondersteunend bewijsmateriaal.
6. heb je basiskennis van de bevoegdheden van:
 - a. de particuliere beveiliging
 - b. de medewerker toezicht en veiligheid
 - c. de handhaver toezicht en veiligheid
 - d. de algemeen en buitengewoon opsporingsambtenaar.

cameratoezicht



OPDRACHT 1 Cameratoezicht

Waar denk je aan bij cameratoezicht? Noteer twintig woorden in een woordwolk en bespreek deze vervolgens met je medestudenten.
Je kunt hierbij het stappenplan gebruiken.

OPDRACHT 2 Overal camera's

- a. Bekijk nogmaals het filmpje. Wat kun je zeggen over het belang van cameratoezicht tijdens deze achtervolging?

- b. Welk moment is, of welke momenten zijn, cruciaal in verband met de aanhouding van de verdachte?

- c. Wat vind je van het gebruik van cameratoezicht in dit voorbeeld? Motiveer je antwoord.

THEORIEBRON CAMERATOEZICHT EN CAMERABEWAKING

Er is een verschil tussen cameratoezicht en camerabewaking.

Cameratoezicht

Cameratoezicht vindt plaats vanuit een cameratoezichtcentrale (CTC) en valt onder regie van de politie.

Cameratoezicht is het houden van toezicht in het publieke domein door middel van speciaal daarvoor geplaatste camera's met als doel het handhaven van de openbare orde en het voorkomen van overtredingen die de orde en rust binnen een gemeente kunnen verstoren.

Het **publieke domein** is daar waar iedereen zonder toestemming mag komen. In principe de openbare weg dus. Cameratoezicht vind je daarom overal om je heen. Op straat, in parken en in winkelstraten.

Het tweede doel van cameratoezicht is het opsporen van strafbare feiten. Dat betekent dat beeldmateriaal dat verkregen is door cameratoezicht gebruikt kan worden om iemand die een strafbaar feit heeft gepleegd op te sporen. Dit kan alleen onder bepaalde voorwaarden.

Daarnaast kan beeldmateriaal gebruikt worden om aan te tonen dat iemand het strafbare feit daadwerkelijk heeft gepleegd. Dat kan alleen als duidelijk in beeld is gebracht welk strafbaar feit er is gepleegd en als de verdachte zo in beeld is gebracht dat deze kan worden geïdentificeerd.

Het beeldmateriaal kan alleen dienen als bewijsmateriaal om een verdachte te veroordelen als de rechter de beelden ook als bewijsmateriaal toelaat in de rechtszitting.

De wetgeving die van belang is voor cameratoezicht is te vinden in de Gemeentewet en de Wet politiegegevens.



Doelen cameratoezicht

Cameratoezicht is voor de politie en de gemeente een hulpmiddel om:

- verstoringen van de openbare orde te voorkomen (bijvoorbeeld uitgaansgeweld).
- bij verstoringen van de openbare orde te kunnen optreden.
- het voorkomen van strafbaar gedrag (bijvoorbeeld fietsendiefstal).
- 'kleine' criminaliteit terug te dringen (vandalisme).
- duidelijkheid te geven bij incidentenanalyse (wat er gebeurd is bij een vechtpartij of verkeersongeval).
- kleine overtredingen te voorkomen die de orde en rust binnen een gemeente kunnen verstoren.
- de openbare ruimte efficiënt te beheren (bijvoorbeeld signaleren van een defecte lantaarnpaal).

Camerabewaking

Camerabewaking vindt plaats in een particuliere alarmcentrale (PAC). Deze voert beveiligingswerkzaamheden uit voor derden. **Camerabewaking** is een onderdeel van het geheel aan maatregelen die worden genomen door een bedrijf of instelling om een privéterrein of -ruimte met behulp van een of meerdere speciaal daarvoor geplaatste camera's te beschermen tegen schadelijke invloeden die zowel van binnenuit als van buitenaf kunnen komen.

Doelen camerabewaking

Camerabewaking wordt voor de volgende doeleinden gebruikt:

- hulpmiddel om ervoor te zorgen dat de bedrijfscontinuïteit niet in gevaar komt (ongewenste personen op het bedrijfsterrein of in een gebouw)
- het beschermen van persoonlijke eigendommen (woning, bedrijf)
- het continu bewaken van een object of een persoon (schilderij of een persoon in een isoleercel).

Privacywetgeving

Voor camerabewaking is de wetgeving met betrekking tot de privacy van belang. Deze is te vinden in de **Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)**. De AVG is ook wel bekend onder de Engelse naam: General Data Protection Regulation (GDPR).

De AVG is Europese wetgeving en geeft regels over het verzamelen en vastleggen van persoonsgegevens. In de AVG staan de privacyrechten beschreven van de mensen van wie persoonsgegevens verwerkt worden. Denk aan het recht op inzage en het recht op correctie en verwijdering. Een recht dat eerder niet bestond, is het recht op dataportabiliteit. Bij dit recht kunnen betrokkenen hun persoonsgegevens makkelijk opvragen en vervolgens doorgeven aan een andere organisatie als ze dat willen. De betrokkene kan hierbij zelf bepalen welke gegevens hij doorgeeft.

OPDRACHT 3 Cameratoezicht en camerabewaking

Waar mensen samen zijn, gebeuren dingen die voor de maatschappij overlast kunnen veroorzaken. Denk hierbij aan overlast van hangjongeren, zwervers of kleine criminaliteit. Om dit te voorkomen kan een gemeente ervoor kiezen om op die plaatsen waar overlast veroorzaakt kan worden cameratoezicht in te stellen.

a. Wat is camerabewaking?

b. Wat is cameratoezicht?

c. Mogen camerabeelden worden gebruikt om een verdachte te veroordelen?

- Ja, alleen als de rechter het als officieel bewijsmateriaal toelaat in de rechtszitting.
- Nee, want de verdachte mag niet herkenbaar in beeld worden gebracht.
- Ja, dat mag als de verdachte volledig herkenbaar in beeld is.
- Nee, het mag alleen dienen om een verdachte op te sporen.

d. Welke van de volgende voorbeelden is publiek domein? Meerdere antwoorden zijn goed.

- het stadspark in de binnenstad
- de kantine van een school
- de fabriekshal van de fietsenfabriek
- de winkelstraat
- de supermarkt

OPDRACHT 4 Cameratoezicht en privacy

- a. Bekijk het filmpje. De privacy van burgers komt aan de orde. Vind jij privacy van burgers belangrijker dan de veiligheid van burgers of andersom? Motiveer je antwoord.

- b. Waarom is de middenstand (de ondernemers) voor het instellen van cameratoezicht?

- c. Welk drie redenen kun je bedenken waarom een gemeente cameratoezicht wil instellen?



OPDRACHT 5 Wat vindt de plaatselijke bevolking? [BP]

Als je door het winkelcentrum van een stad loopt, is de kans groot dat er cameratoezicht is. Dat betekent automatisch dat je door de camera's wordt 'bekeken'. Wat vinden de mensen op straat daar eigenlijk van?

- a. Bedenk samen met een medestudent vijf vragen die je zou willen stellen aan voorbijgangers in de winkelstraat om erachter te komen wat zij vinden van cameratoezicht.

- b. Ga met je medestudent de straat op in een gebied waar cameratoezicht aan de orde is. Stel je vragen aan minimaal tien voorbijgangers en noteer de antwoorden. Vraag ook of je het interview met je telefoon mag registreren (video of audio). Als de geïnterviewde dat niet wil, moet je dat respecteren.

- c. Werk samen met je medestudenten de antwoorden die je gekregen hebt uit in een verslag. In het verslag geef je antwoord op de vraag 'Wat vindt de plaatselijke bevolking van cameratoezicht?'. Het verslag bestaat uit maximaal 500 woorden. Dit lever je in bij de docent.
- d. Beoordeel jezelf. Zet een kruisje in de kolom die voor jou klopt.

BEOORDELING		
Ik heb de vragen goed voorbereid en geformuleerd.		
Ik heb personen op een goede manier benaderd.		
Ik heb antwoord gekregen op mijn vragen.		
Ik heb een overzichtelijk en duidelijk verslag gemaakt.		
Het verslag bestaat uit maximaal 500 woorden.		

THEORIEBRON DIVERSE EXTERNE HULPVERLENERS

Het rechtstreeks uitkijken van camerabeelden in een cameratoezichtcentrale (CTC) vergt een grote personele inzet. Naast politiefunctionarissen mogen ook buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) en beveiligers vanaf niveau 2 de beelden live bekijken. In de praktijk is het zelfs vaak zo dat de mensen achter de camera's beveiligers en/of BOA's zijn.



Een beveiligder of BOA.

Om ervoor te zorgen dat er bij een incident zo snel mogelijk kan worden ingegrepen, heeft de cameraobservant vaak de ondersteuning van hulpverleners op straat nodig. Deze kan hij dan vanuit de cameratoezichtcentrale aansturen.

Particulier beveiligiger

Een **particulier beveiligiger** werkt voor een beveiligingsorganisatie. Zijn werkzaamheden bestaan uit het bewaken van de veiligheid van personen en goederen of het waken tegen verstoring van de orde en rust op terreinen en in gebouwen. Voor een toezichthoudende taak in de publieke ruimte, ter voorkoming van criminaliteit, worden daarom steeds vaker particuliere beveiligers aangesteld. Beveiligers hebben geen speciale bevoegdheden.

Medewerker toezicht en veiligheid

Medewerkers toezicht en veiligheid surveilleren in hun werkgebied waarbij zij op specifieke situaties letten of waarbij zij meer algemeen dienstverlenend en preventief aanwezig zijn. Ze spreken mensen aan die ongewenst gedrag vertonen, maar hebben niet de bevoegdheid om te sanctioneren.

Handhaver toezicht en veiligheid

Handhavers toezicht en veiligheid surveilleren ook in hun eigen werkgebied en zorgen ervoor dat risico's voortijdig gesignaleerd worden. Zij hebben verdergaande bevoegdheden waarmee ze mensen staande mogen houden en/of goederen in beslag mogen nemen. Zij hebben de bevoegdheid te sanctioneren (boetes uitschrijven).

Algemeen opsporingsambtenaar

Algemeen opsporingsambtenaren zijn personen met een algemene opsporingsbevoegdheid, wat inhoudt dat zij in principe in alle verdachte situaties bevoegd zijn om op te sporen. Meestal zijn dit politieagenten. Zij houden toezicht in het kader van de Politiewet en de Algemene wet bestuursrecht. De politie werkt onder het gezag van de burgemeester.

Buitengewoon opsporingsambtenaar

Een **buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)** is een beëdigd functionaris die bevoegd is tot de opsporing van bepaalde (meestal een beperkt aantal of een specifieke groep) strafbare feiten. Voorbeelden van buitengewoon opsporingsambtenaren zijn jachtopzieners, parkeercontroleurs, milieuambtenaren, (trein)conducteurs, viscontroleurs en sociaal rechercheurs.

OPDRACHT 6 Ondersteunende hulpverleners

Om ervoor te zorgen dat er bij een incident zo snel mogelijk kan worden ingegrepen, heeft de cameraobservant vaak de ondersteuning van hulpverleners op straat nodig.

- a. Bekijk het filmpje. Welke werkzaamheden voert een winkelsurveillant/beveiligiger uit?





- b. Bekijk het filmpje. Welke werkzaamheden voert een medewerker toezicht en veiligheid uit?



- c. Bekijk het filmpje. Welke werkzaamheden voert een handhaver toezicht en veiligheid uit?

- d. Zoek drie nieuwsberichten waarin staat dat er een incident via cameratoezicht was waargenomen en de hulpverleners vervolgens hebben ingegrepen.

Beantwoord bij deze artikelen de volgende vragen:

- Welke externe hulpverleners zijn betrokken geweest bij het incident?
- Wat was de rol van elke externe hulpverlener?

Maak een kort verslag of presentatie waarin de nieuwsartikelen en de antwoorden op de vragen zijn opgenomen.

- e. Een treinconducteur is voor zijn werk vervoersbewijzen aan het controleren. Hij betrapt een reiziger op zwartrijden en geeft deze persoon een bekeuring.

Welke externe hulpverlener herken je in deze situatie?

- buitengewoon opsporingsambtenaar
- particulier beveiliging
- medewerker toezicht en veiligheid
- algemeen opsporingsambtenaar

THEORIEBRON CAMERATECHNIEK

Bij het uitvoeren van cameratoezicht en camerabeveiliging maakt de cameraobservant gebruik van diverse typen van camera's. Elke camera heeft zijn eigen specifieke eigenschappen.

Een combinatie van vaste en beweegbare camera's met een zoomfunctie leidt tot de meest effectieve manier van werken. Het voordeel van beweegbare camera's met een zoomfunctie is dat je met een beweegbare camera kunt 'rondkijken'. Daardoor kun je meer van de omgeving zien.

Er bestaan twee typen beweegbare camera's die voor cameratoezicht worden toegepast. Dit zijn de:

1. analoge dome camera
Dit is een beweegbare camera met een analoge video-uitgang en een seriële ingang voor het stuursignaal (voor de bediening met een joystick).
2. de pan/tilt/zoomnetwerkcamera (professionele webcam)
Dit is een camera met een netwerkaansluiting (internet) waardoor zowel videosignaal als een datasignaal digitaal wordt verzonden.



Vaste en dome camera's gecombineerd.

Camerasystemen

Er zijn de volgende camerasystemen:

- netwerkcamera
- analoge camera
- dome camera
- slimme camera.

Netwerkcamera

Een **netwerkcamera** kan worden gezien als een camera en een computer in één. Deze camera verstuurt de beelden direct en rechtstreeks over een IP-netwerk (IP= Internet Protocol). Een netwerkcamera heeft een eigen IP-adres, net zoals een computer.

Netwerkcamera's worden vaak gebruikt voor het beveiligen van persoonlijke eigendommen in en om een woning. De beelden die via deze camera komen, kunnen op verschillende apparaten worden uitgekeken, zoals een computer, laptop, tablet of smartphone.

Analoge camera

Een **analoge camera** zal de beelden die de camera verzamelt, versturen naar een ontvanger. In het geval van cameratoezicht is dat een beeldscherm. De beelden die een analoge camera verstuurt, zijn niet bewerkt. Dat betekent dat wanneer de cameraobservant met een analoge camera inzoomt, de pixels alleen maar worden vergroot en het beeld steeds minder duidelijk wordt.

Wanneer de verzamelde beelden worden omgezet in digitaal beeldmateriaal, is het wel mogelijk om het beeld bij het inzoomen scherp te houden. Hierdoor is het gebruik van zoomen bij digitaal beeldmateriaal voor de cameraobservant beter om zijn werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren.

Dome camera

Een **dome camera** is een camera die 360 graden kan ronddraaien. De naam komt voort uit het feit dat de camera in een bol (dome) is verwerkt en van daaruit door de cameraobservant met behulp van een joystick naar alle richtingen kan bewegen. Het voordeel van een dome camera is dat de observant snel overzicht kan krijgen over het gebied waarin hij wil uitkijken en daar waar nodig iemand kan volgen.

Slimme camera

Een '**slimme camera**' is niet een specifieke camera. Alle camerasystemen kunnen slim zijn. Wat er slim aan is, is de software die achter de camera hangt. Deze kan zo worden ingesteld dat de camera reageert op een vooraf ingestelde gebeurtenis. Op het moment dat deze gebeurtenis plaatsvindt, worden de beelden automatisch aan een observant gepresenteerd.

Voorbeelden van slimme technieken zijn:

- geluidsherkenning
- gezichtsherkenning
- kentekenherkenning.

Ook kan het zijn dat er in het uitkijkgebied fictieve lijnen zijn getrokken. Als een persoon deze lijn(en) overschrijdt, krijgt de observant direct een melding.

OPDRACHT 7 Camerasystemen

Voor cameratoezicht heb je camera's nodig. Deze zijn er in allerlei soorten, maten en prijzen. Voordat een opdrachtgever de keuze voor een camera maakt, wordt gekeken wat het doel is van cameratoezicht in dat gebied en wat het mag kosten.

Zoek op internet vier verschillende soorten camera's die te verkrijgen zijn op dit moment. Je kunt hiervoor gebruikmaken van de websites.

Maak een overzicht met:

- afbeelding van de camera
- naam van de camera
- voordelen van de camera
- nadelen van de camera.

